

ΘΗΣΗΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝΔΙΑΠΟΣΤΑΛΗΝΑΙ ΠΡ

ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΝΤΑΣ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝΑΝΑΓΡΗΦΗΝΑΙΔΕΑΥΤΟ ΚΑΙΕΝΑΗΜΗΤΡΙΑΔΙ ΕΝΤΗΙΕΡΑΙΔΙ ΑΓΟΡΑΙ

ΤΟ ΔΕΑΥΤΟ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡ ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΕΔΟΞΕΝ ΕΔΟΞΕΝ ΚΑΙ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ ΚΡΙΤΩΝΟΣ ΜΗΝΟΣΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝΟΣ ΔΗΜΗ

ΤΡΙΕΥΣΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΙ ΘΗΒΑΓΕΝΗΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ Ο ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣΤΟΥ

ΑΚΡΑΙΟΥ ΚΑΙ ΚΡΙΤΩΝ ΠΑΡΜΕΝΙΩΝΟΣ ΙΣΤΙΑΙΟΣ ΝΙΚΩΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣ

ΕΥΦΡΑΙΕΓ ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΦΙΛΙΣΤΟΣ. . . ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ

ΑΜ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ

θήσει περί τούτων διαποσταλῆναι προσθευτής ; .

τοῦ ψηφίσματος τὸ ἀντίγραφον πρὸς τοὺς τῶν Καναιῶν ἀρχοντας

καὶ τὴν πόλιν ἀναγραφῆναι δὲ αὐτὸ καὶ ἐν Δημητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ·

τὸ δὲ αὐτὸ γενέσθαι καὶ παρ' ἐκείνοις, ἔδοξεν. Ἐδοξεν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Στρατηγούντος Κρίτωνος, μηνὸς Ἀφροδισίου· ὁ Κρίτων, Κρίτωνος Δημητρίου,

ὁ στρατηγὸς καὶ Θηβαγενὴς Ἀπολλωνίου ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ

Ἀκραιῶν, καὶ Κρίτων Παρμενίωνος, Ἰστιαῖος Νίκωνος, Διονυσόδωρος

Εὐφραίου, Παυσανίας Ἀντιόχου, Φίλιστος. . . Θεσσαλλοὶ Μένανδρος

Ἀμ. πολέμου καὶ Ἀριστοκράτης. Παρμενίων.

Τὰ παρακείμενα ψήφισματα ἀνάγονται, καθὰ ἐκ τοῦ εἰδούς τῆς γραφῆς ἐξάγεται, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεξαγερσίας τῶν Ἑλλήνων, τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ Φλαμινίου μετὰ τὴν ἐν Κυνὸς κεφαλᾷ μάχην (196 π. Χ.).

Δημοδοτούντες πέριθ ἐν τῇ ἐγκρίτῳ Ἐβδόμοι διαίρα Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου ἐκτενεστέραν διατριβὴν ἡμῶν περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνήτων (τόμ. Α'. σ. 490). θεωροῦμεν πάντῃ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα τὰ αὐτά, ἀρκοῦμενοι μόνον ὥστε νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι ὅτε ὁ Τίτος Κοίντιος Φλαμίνιος ἦλθε τὸ δεῦτερον εἰς Θεσσαλίαν οἱ Μαγνήτες μόνον ἐξ ὧν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων δὲν ὑπεδέχθησαν αὐτὸν εὐμενῶς, κωλυόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου αὐτῶν Εὐρυλόχου, περὶ οὗ ὁ Πολύβιος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ λέγει Ε'. 65). «Εὐρύλοχος μὲν γὰρ ὁ Μαγνὴς ἠγεῖτο σχεδὸν ἀνδρῶν τρισχιλίων, τοῦ καλουμένου παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν ἀγῆματος» κτλ.

Τὸ δὲ δάπεδον τοῦ ναῖσκου τῆς Ἀγριᾶς εἶναι ψηφιδωτὸν ἐκ μωσαϊκοῦ, ἐξ οὗ συμπεραίνομεν ὅτι πρὶν ὑπάρχειν αὐτῷ ἀρχαῖος ἐλληνικὸς ναὸς, μεταβλήθεις ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς χριστιανικὸν ναόν.

Ἐκ δὲ τῆς περικοπῆς «ἀναγραφῆναι δ' αὐτὸ καὶ ἐν Δημητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ» εἰκάζομεν, ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἀγριᾶς, καθὼς καὶ ὁ ναὸς καὶ ἡ ἐπιγραφή ἡμῶν δὲν ἀνήκουσι τῇ Δημητριάδι, ἀλλ' ἄλλῃ τινὶ μαγνητικῇ πόλει, ἴσως τῇ Ναλσίᾳ· ἔδει δὲ κατὰ τὸ ψήφισμα νὰ ἀναγραφῇ τοῦτο καὶ ἐν Δημητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ, ὥς πρωτεύουσιν τῶν μαγνητικῶν πόλεων. Ἐὰν ἡ ἐπιγραφή προῦρκετο ἐκ Δημητριάδος, θὰ ἦτο περιττὸς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου ἐν Δημητριάδι, ἀντ' αὐτοῦ δὲ θὰ ἦτο ἔτερος προσδιορισμὸς, συγχυτικὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαντῶν, ἐν τῇ πόλει.

Ὁ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος στρατηγὸς τῶν Μαγνήτων Κρίτων Κρίτωνος Δημητρίου

ΚΑΠΟ

ΡΩΜΑΙΟΝ ΕΦ' Η ΕΧΩΝ ΔΙΑΤΕ

ΣΙΣΑΓΑΘΟΥΠΑΡΑΙΤΙΟΣΓΙΝΕΣ

ΥΠΟΤΗΣΗΟΔΕΩΣΑΝΑΚΗΡΥΤ

ΔΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΗΜΩΝΕ

ΔΕΜΑΡΧΟΙΣΤΟΓΙΝΟΜΕΝΟΝΑ

ΜΑΡΧΟΙ ΕΙΣ ΣΤΗΛΗΝ ΔΙΘΙ-

ΝΗΝΚ

ΕΙΣ Τ. . . ΤΟΑΝΗΛΩΜΑΔΟΥ

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

ἀναφέρεται ἐν ἑτέρῳ μαγνητικῇ ἐπιγραφῇ ὡς ἱερεὺς Διὸς τοῦ Ἀκραιῶν.

Ἐγγραφον ἐν Ἀλμυρῷ, αὐγούστου φθίνοντος 1893.

N. I. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΦΥΣΙΚΟΙ ΕΓΓΡΑΦΙΚΑ. — Τὸ κλίμα τῆς Βυβαλίας. — ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ. — Οἱ διέκτοντες τοῦ αἰγίου τοῦ 1893.

Γνωστὸν ὅτι πρὸς σχηματισμὸν τοῦ λεγομένου κλίματος τόπου τινὸς συντελοῦσι πλείστοι ὁδοὶ παράγοντες, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι θεοὶν τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τοῦ τόπου, ἢτοι ἡ ἀπὸ τοῦ γήινου ἰσημερινοῦ ἀπόστασις αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, νοομένης εἰς ἴσιν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς ἀπόστασιν, διάστημα. Καὶ εἶνε μὲν ὁλνθὲς ὅτι πλὴν τούτων καὶ ἕτεροι παράγοντες, οἷον τὸ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὀριζόντιον ἀπόστημα, ἡ διεύθυνσις τῶν πνεόντων ἀνέμων καὶ ἄλλα, σπουδαίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ κλίματος ἐπίδρασιν, εἴτε ἀμέσως εἴτε καὶ ἐμμέσως, ἀναμφισβήτητον ὅμως εἶνε ὅτι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιστάσεων οἱ δύο πρώτοι παράγοντες καὶ ἰδίᾳ ὁ πρῶτος ἀρκοῦσι πρὸς κλιματολογικὸν ὁρισμὸν τοῦ τόπου.¹

1) Ὑπομνήσκωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες λαμβάνοντες ὡς ἀφετηρίαν τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ἡμερησίου ἡλιακοῦ ὁδοῦ τὴν ὑπ' αὐτῶν κληθεῖσαν ὀρθὴν σφαῖραν, ἐν ᾗ οἱ δύο πόλοι τοῦ οὐρανοῦ κέντραι ἐπὶ τοῦ ὀριζήσαντος (ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰ διάφορα τοῦ γήινου ἰσημερινοῦ σημεία), ἐκάλεσαν πρὸς ἀντιδιαστολήν ἐγκεκλιμένην σφαῖραν, ἐκείνην εἰς ἣν ὁ εἰς τῶν πόλων κέντραι ὑπερά-

Τούτων οὕτως ἐχόντων, εὐκόλως νοεῖται ὅτι, ὅπως σχηματίζῃ τις ἀκριβὴς ἰδέαν τοῦ κλίματος οἰουδὴποτε σημείου τῆς γῆνης ἐπιφανείας, δεόν, πλὴν τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους, νὰ ἔχη πρὸ αὐτοῦ τὰ πορίσματα τῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν πολλαπλῶν παραγόντων πολυχρονίων καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιστάσεως καὶ ἀκριβείας γενομένων, ἐκάστοτε παρατηρήσεων. Οὕτω τὸ ἔργον τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ κλίματος τόπου τινος εἶνε ἐξόχως δυσχερές, ἡ δὲ δυσχερεία καθίσταται τοσοῦτω μείζων, ὅση πρόκειται περὶ ὁρισμοῦ τοῦ κλίματος οὐχὶ πλεόν σημείων τῆς γῆνης ἐπιφανείας, ἀλλὰ χωρῶν ἐκτεταμένων, ὅποτε τὸ πλεῖστον τῶν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κλίματος παραγόντων παραλλάσσει ἀπὸ σημείου εἰς ἕτερον.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα προτάσσονται, ὅπως κατανοηθῇ πόσον σημαντικὴ εἶνε πᾶσα μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει λεπτολόγων παρατηρήσεων καὶ μελετῶν γινόμενην κλιματολογικὴν ἔρευνα. Τοιαύτην σοβαρὰν ὄντως καὶ πολλοῦ λόγου ἀξίαν μελέτην ἐπὶ τοῦ κλίματος τῆς Βραζιλίας ἀνευρίσκομεν δημοσιευθεῖσαν ἐσχάτως ἐν τῇ Revue Scientifique ὑπὸ τοῦ κ. Oscar d' Araujo, ταῖς ἡμετέραις δὲ ἀρχαῖς ἐπόμενοι προβαίνομεν εἰς τὴν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ἀναγραφὴν πλήρους καὶ κατὰ τὸ δυνατόν συντόμου αὐτῆς περιλήψεως.

Τῆς μελέτης ταύτης καταρχόμενος ὁ κ. d' Araujo σημειοῦται γενικὸς τινὰ περιτὸν συμπαραμορφωσὺν δυσχερείων τοῦ ἔργου, μάλιστα προκειμένου περὶ κλιματολογικῆς ἐρεύνης χώρας ἐκτεινομένης, ὡς ἡ Βραζιλία ἀπὸ τῆς 5^ο βορείου πλάτους μέχρι τῆς 33^ο νοτίου χώρας, ἥς ἡ ἐπιφάνεια ἀνέρχεται εἰς 9 013 671 τετραγωνικά χμ. περίπου, ἥτοι εἰς τὸ 14 πλάσιον περίπου τῆς Γαλλίας, ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐλλείπουσιν, ὡς ὀπτιῶς ἀναφέρει ὁ συγγραφεύς, αἱ μεθοδικαὶ παρατηρήσεις καὶ τὰ εἰς γενικὸν τι καὶ ὁμοιόμορφον σύστημα ἀντιστοιχοῦντα κατὰ τὰς αὐτὰς καὶ ἀρκούντως μακρὰς περιόδους δεδομένα. Διότι, ἐξαίρεσις μόνου τοῦ Πίου Ίανσεϊρου, ἰσως δὲ καὶ τῆς Bahia (S. Salvator), ἀπὸ πάντων τῶν λοιπῶν σημείων τῆς εὐρείας χώρας ἐλλείπουσιν αἱ πάσας τὰς ἐπιθυμητὰς συνθήκας ἐκπληροῦσαι παρατηρήσεις.

Οὐδὲν ἥττον ὁ συγγραφεύς στηριζόμενος ἐπὶ τῆς προδεκτικῆς μελέτης τῶν συλλεγεσθῶν ἐκ διαφόρων σημείων τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς εὐρείας χώρας καὶ τῶν παραλίων αὐτῆς πληροφόρων, ἀπὸ τῶν ἀκροτάτων βορείων μέχρι τῶν νοτιωτάτων σημείων αὐτῆς, ἐπὶ τῶν προπόδων τῶν ὁρέων, ἐν ταῖς κοιλάδι τῶν μεγάλων τῆς χώρας ποταμῶν, τοῦ Ἀμαζόνος, τοῦ Parana ἢ τοῦ São-Francisco, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄροπεδίων, προβαίνει μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὸν κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβὴς κλιματολογικὸν τῆς Βραζιλίας προσδιορισμὸν.

νω τοῦ ὁρίζοντος, τοὺς δὲ διαφόρους βαθμοὺς τῆς πληγιότητος τοῦ αἵματος τοῦ κόσμου πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ὁρίζοντος ἐκάλισαν ἐγκλίματα καὶ ἐγκλίσεις τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ κόσμου, ἐνῶ ἕτεροι μετεχειρίσθησαν πρὸς τοῦτο τὸν ὅρον ἐξέματα τοῦ πόλου, ὅτι δὲ διὰ τοῦ ὀνόματος κλίματα ἐκαλοῦντο αὐτὰ αὐτὰ αἱ ἐγκλίσεις θεωροῦμεναι ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκ τούτων προκύπτουσαν θερμολογικὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων γῆινων οἰκήσεων.

1. Τόμος 52, ἀριθμ. 14, ἐν σελ. 425 — 430.

Τοιαῦται ἀξιόλογοι μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις, ἐφ' ὧν ἐστῆριξε τὴν περὶ ἥς ἡμῖν ὁ λόγος μελέτην αὐτοῦ ὁ κ. d' Araujo, εἶνε αἱ ἐξῆς :

α) Αἱ ἐν Πίῳ Ίανσεϊρῳ γινόμεναι ἀπὸ 112 περιπόου ἔτων ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς πόλεως ταύτης.

β) Αἱ γινόμεναι ὑπὸ τῶν Saint-Hilaire, Ombédou, Castelneau, Agassiz, Wallace καὶ ἄλλων.

γ) Αἱ συλλεγεσθῆναι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μελετῶν τῶν διδμηροδρομικῶν γραμμῶν ὑπὸ τῶν μηχανικῶν.

δ) Αἱ ἐνίων πρὸς ἐξαγωγὰν ὀρυκτῶν ἐταιρειῶν.

ε) Αἱ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀμαζόνος γινόμεναι ὑπὸ τῶν ἀντιναύαρχων κ. Roussin καὶ Cesta Azevedo.

στ) Αἱ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ São-Francisco ὑπὸ τοῦ κ. Liais.

ζ) Αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Pompeu γινόμεναι ἐν Ceara.

η) Αἱ ἐν Περγναμκούκῳ ὑπὸ τῶν κ. Sarmento, Binger καὶ Morsing.

θ) Αἱ τοῦ κ. Dränert, ἐν Περγναμπούκῳ καὶ ἐν Bahia.

ι) Αἱ τοῦ κ. Severiano de Fonseca, ἐν Matto-Grosso.

ια) Αἱ τοῦ Pohl καὶ τοῦ Americo Vasconcellos, ἐν Goyaz.

ιβ) Αἱ τοῦ Δρος Lund, τοῦ Germain d'Annecy καὶ τοῦ Martins, ἐν Minas κτλ.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν πολυπληθῶν τούτων παρατηρήσεων, ἃς παραθέτομεν μόνον ὅπως παράσχωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις πειραματικὴν οὕτως εἰπεῖν ἀπόδειξιν τῶν διὰ γενικῶν γραμμῶν διαγραφισθῶν ἀνωτέρω δυσχερειῶν κατὰ τὰς πρὸς ὁρισμὸν τοῦ κλίματος χώρας τινὸς μελέτας, ὁ κ. d' Araujo ἐξάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι, παρὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καὶ τὴν ἑκτασιν αὐτῆς, ἡ Βραζιλία, ἥτις ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς χώρα λίαν μὲν θερμὴ κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς, ἀρκούντως δὲ ψυχρὰ κατὰ τὰ νότια, παρουσιάζει πανταχοῦ μέσας ἐτησίους θερμοκρασίας σχετικῶς ἐγγιζούσας ἀλλήλαις, ἥτοι 27^ο μὲν εἰς τὰς θερμοτάτας, 18^ο δὲ εἰς τὰς ψυχροτάτας τῶν χωρῶν. Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν αὐτῆς ἡ Βραζιλία ἔχει κλίμα γλυκὺ καὶ ἀληθὲς προνομιοῦχον. οὗτινος ὁ λόγος εἶνε κατὰ τὸν κ. d' Araujo τὸ γνωστὸν γεγονός καθ' ὃ αἱ ἰσοθερμιοὶ γραμμαὶ παρουσιάζουσιν ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ περιέργους κυματισμούς, ὁ δὲ θερμοκρατικὸς ἰσημερινὸς, ὅστις συμπίπτει πανταχοῦ σχεδὸν μετὰ τοῦ ἀστρονομικοῦ, ἀφίσταται τούτου ἐνταῦθα κατὰ 15^ο καὶ 16^ο ὅλας μοίρας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ βόρειαι βραζιλιαναὶ χῶραι διαφέρουσιν ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ κλίματος πασῶν τῶν λοιπῶν ἰσημερινῶν χωρῶν, ἡ δὲ διανομὴ τῶν βροχῶν καὶ τῶν ἀνέμων, ἡ ἐκ διαφόρων φυσικῶν παραγόντων ρυθμιζομένη, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς παρουσίας τῆς μεγάλης ὑδατίνης μάζης τοῦ Ἀμαζόνος, καθίστησι τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἥττον καυστικὴν. Οὕτω ἀληθὲς αἰώνιον ἔαρ διαρκεῖ δι' ὅλον τοῦ ἔτους ἐν τῇ προνομιοῦχῳ ταύτῃ χώρᾳ, ἡ δὲ διαδοχὴ τῶν ὥρων τοῦ ἔτους καθίσταται ἐκεῖ αἰσθητὴ μόνον ἐκ τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μείζονος ποσοῦ τῶν βροχῶν.

Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὸν κ. Maury ἐν ἀπάσαις ταῖς τροπικαῖς χώραις, οἷον ἐν ταῖς Ἰνδίαις, ἐν τῇ Πο-

λωνισία, ἐν τῇ δυτικῇ Ἀφρικῇ καὶ ἐν τῇ Νέᾳ Ὀλλανδίᾳ, δύο ἐντελὲς ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμέναι παρατηροῦνται ἐποχαί, ἡ τῆς ξηρασίας, καθ' ἣν ὀλιγίστη ἢ καὶ οὐδὲν καταπίπτει βροχή, καὶ ἡ τῶν βροχάων καὶ παρατεταμένων βροχῶν, ἐξαιρετικῶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Ἀμαζόνος, αἱ βροχαί, καίπερ ἀφθονοί, δὲν πίπτουσιν ἐν τῇ διαστήματι ὀλίγων μόνον μηνῶν οὐδὲ συνοδοῦσιν αὐτὰς αἱ κατὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ἐποχῶν καταστρεπτικαὶ καταγίδες αἱ παρατηρούμεναι ἐν ταῖς Ἰνδίασι, ἀλλὰ κατὰ πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους. Ἀκριδῶς δὲ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην διανομὴν τῶν βροχῶν ἐν τῇ Βραζιλίᾳ δέον ν' ἀποδοθῇ κατὰ τὸν κ. d'Araujo τὸ σχετικῶς ὁμοιόμορφον τῆς χώρας ταύτης κλίμα. Καὶ δυνατόν μὲν καὶ ἐνταῦθα νὰ διακριθῇ ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας ἀπὸ τῆς τῶν βροχῶν, ἀλλ' ἡ ξηρασία αὕτη εἶνε σχετικὴ, μὴ δὲ μόνον τῶν βραδελιανῶν χωρῶν, ἡ Ceara, ὑποφέρει ἐξ ἀληθῶν ξηρασιῶν, αἵτινες φαίνονται ἐπανερχόμεναι κατ' ἴσας περιόδους, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Alipio L. Pereira da Silva νὰ θεωρήσῃ τὰς ξηρασίας ταύτας ὡς περιοδικάς, ὧν αἱ μείζονες ἐπανέρχονται κατὰ πᾶν ἑκατοστὸν ἔτος, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μικροτέρων ξηρασιῶν.

Τοιαύτας ξηρασίας ἱστορικῶς βεβαιουμένης ἀπαριθμεῖ ὁ συγγραφεὺς τὰς τῶν ἐτῶν 1710 καὶ 1711, εἴτα δὲ τὰς τῶν ἐτῶν 1723 μέχρι 1727, τὰς ἀπὸ τοῦ 1734 μέχρι 1736, τὰς ἀπὸ τοῦ 1744 μέχρι τοῦ 1745, τὰς ἀπὸ τοῦ 1777 μέχρι 1778, καὶ ἰδίᾳ τὰς ἀπὸ τοῦ 1790 μέχρι τοῦ 1793. Βεβαιοῦται ὅτι κατὰ τὸ 1792 οὐδὲ σταγὼν κατέπεσε βροχῆς. Αἱ δὲ ἐν τῇ ἡμετέρῃ αἰῶνι ἐπαναληφθεῖσαι μετὰ τινος κανονικότητος ξηρασίαι εἶνε αἱ τῶν ἐτῶν 1808—1809, 1816—1817, 1824—1825, 1844—1845, 1877—1879 καὶ 1888—1889.

Ἐπὶ τούτοις ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζων διὰ βραχέων τὰ αἷτια τῶν φαινομένων τούτων καὶ τὰ τεχνικὰ ἔργα, δι' ὧν δυνατόν ἔσται ἡ ἀπὸ τοῦ δεινῆς τούτου σωτηρίας τῆς περὶ τὴν Ceara χώρας, συνάγει τὸ περὶ τῶν ἐποχῶν τῆς Βραζιλίας συμπέρασμα τῆς μελέτης αὐτοῦ, καθ' ὃ κατὰ πᾶσαν τὴν Βραζιλίαν μηδὲ τῆς Ceara ἐξαίρουμένης, ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας; ἥτις διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ ἰουνίου μέχρι τοῦ ἰανουαρίου ἢ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου μέχρι τοῦ ἰανουαρίου ἢ ἀπὸ τοῦ αὐγούστου μέχρι τοῦ μαρτίου ἢ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου μέχρι τοῦ δεκεμβρίου κατὰ τὰς διαφόρους χώρας, δὲν εἶνε συνήθως περίοδος ἀπολύτου ξηρασίας, καὶ παντελοῦς ἐλλείψεως βροχῶν, εἴτι δὲ ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν βροχῶν δὲν εἶνε ἐποχὴ βιαιῶν καταγίδων, ὅτι δὲ τελευταῖον ἡ διάρκεια αὐτῆς ποικίλλει ἀπὸ μιᾶς ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν, ὡς καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας. Οὕτως ἡ ἐποχὴ αὕτη διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου ἢ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἰουλίου ἐν Para, ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου μέχρι τοῦ ἰουνίου ἐν Maranhão, ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἰουνίου ἐν Ceara, ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Piauh, ἀπὸ τοῦ μαρτίου μέχρι τοῦ αὐγούστου ἐν Pernambuco, ἀπὸ τοῦ ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Espírito-Santo, ἐν Πίῳ Ἰανεῖρῳ καὶ ἐν São-Paulo, καὶ ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Goyaz. Κατὰ δὲ τὸν Macedo, αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους εἰς διακε-

κριμέναι ἀπ' ἀλλήλων, καίπερ οὐχὶ μετὰ τοσαύτης ὁσος ἐν Εὐρώπῃ ἀκριβείας, ἐν Santa-Catharina καὶ ἐν Rio-Grande-do-Sul, ἐνθα καὶ ἡ διάκρισις αὐτῶν εἶνε μᾶλλον δεδηλωμένη. Ἐν γένει δὲ, καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται τις τοῦ ἰσημερινοῦ, τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς τῆς ξηρασίας καὶ τῆς τῶν βροχῶν καθίστανται ἐπὶ μᾶλλον συγκεχυμένα, ἐνῶ ἀντιστρόφως αὐξάνει ὁλῶν ἐν τῷ εὐρὸς τῶν θερμομετρικῶν κυμάνσεων.

Παρατηρούμενης ἐνταῦθα τῆς διὰ γενικῶν γραμμῶν διαγραφῆς τοῦ κλίματος τῆς Βραζιλίας, ὁ κ. d'Araujo προβαίνει εἰς τὴν λεπτομερεστέραν ἐξακριβωσιν αὐτοῦ περὶ ἧς ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος ἐν προσεχῇ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 13/25 δεκεμβρίου τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἀνεκοινώθη μελέτη τοῦ κ. P. Francois Denza, ἐν ᾗ σημειοῦνται τὰ ἐξαγόμενα τῶν γενομένων παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν διαττόντων ἀστέρων τοῦ παρελθόντος μηνὸς αὐγούστου 1893.

Κατὰ ταύτην, ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἀνακοινώσεων, αἱ ὁ γράφων ἔλαβε μέχρι σήμερον ἀπὸ πάσης τῆς ἰταλικῆς κερσονίδου, ἀπὸ τῆς Oderzo, παρὰ τὴν Trévis, μέχρι τῆς Pelagonia, παρὰ τὴν Κατάνην, συνάγεται ὅτι ἡ περιοδικὴ ἐμφάνισις τῶν διαττόντων ἀστέρων ἐγένετο σχεδὸν πανταχόθεν ὑπὸ περιστάσεις σχετικῶς εὐνοῦς, διότι, ἐξαίρεσει τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ὁ οὐρανὸς κατὰ τὸ πλεῖστον ἦτο αἰθρῖος, ἡ δὲ ἀπουσία τῆς Σελήνης ἐδοθήκε φυσικῶς πανταχοῦ τὴν ὑπὸ καταλληλοτέρους ὁρους παρατηρηθῆναι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μετεώρων ἔβαινε αὐξων μετὰ τὴν 1 αὐγούστου (ν. ἡμ.) καὶ ἀφῆκετο εἰς τὸ μέγιστον αὐτοῦ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 αὐγούστου, καθ' ἣν ἡ ἐμφάνισις ἐγένετο πολλῶν μεγάλων πεπεσμένων ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Οὕτως ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Denza χαραχθεὶς πίναξ ἀναγράφει ὡς ἀριθμοὺς διαττόντων παρατηρηθέντων κατὰ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 αὐγούστου, ἐν Noto (Συρακούσαις) 1588, ἐν Ρώμῃ (Βατικανόν) 1025, ἐν Ρώμῃ ἐπίσης (Castelli) 888 καὶ ἐν Castelmaggiore (Bologna) 648. Ὁ δὲ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν διαττόντων τῶν παρατηρηθέντων κατὰ τὰς τέσσαρας νύκτας, ἀπὸ τῆς 9 πρὸς τὴν 10 αὐγούστου μέχρι τῆς 12 πρὸς τὴν 13, ἀνέρχεται ἐν Noto (Συρακούσαις) εἰς 1776, ἐν Castelmaggiore (Bologna) εἰς 1728, ἐν Ρώμῃ (Βατικανόν) εἰς 1400, ἐν San-Martino in Pensili (Campobasso) εἰς 1390, κτλ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς σχετικῶς πρὸς τὴν τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ 1891, σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαττόντων ἀποδοτέον ἴσως εἰς τὴν ἀνισὸν πυκνότητα τῆς ὑπὸ τῶν σωματίων τούτων ἀποτελουμένης νεφέλης, ἧς τὸ πυκνότερον μέρος συνιντήθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου.

Τὰ κέντρα, ἐξ ὧν ἀκτινῶν ἐφαίνοντο ἀποσπώμενοι οἱ διάττοντες τῶν ἡμερῶν τούτων, ἦσαν, ὡς κατὰ πάσας τὰς ἀναλόγους παριστάσεις, λίαν διάφορα, ἀλλὰ τὸ ἀξιολογώτερον τούτων ἦτο τὸ τῶν Περσείδων, κείμενον παρὰ τὸ π τοῦ Περσέως, μετατιθέμενον δὲ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Ἐκ δὲ τῶν μέχρι

τοῦδε γενομένων παρατηρήσεων συνάγεται ὡς θέσις τοῦ σημείου τούτου ἡ : $a = 44^0$; $\delta = + 55^0$ 1.

Ἐκ τινων σταθμῶν παρατηρήθησαν ἐπίσης καὶ τινες βολίδες, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο σπανιώτεραι, συντελέσασαι διὰ τῆς λάμψεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ φαινομένου, οἱ δὲ πλείστοι τῶν ὁρατῶν γενομένων διαττόντων ἀνῆκον εἰς τὸ δευτερόν, μέχρι τοῦ τρίτου μέγεθους. Ἐκ τούτων πάντων συνάγεται ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1893 ἐμφάνισις τῶν Περσεϊδῶν δέον νὰ ταχθῇ μεταξὺ τῶν λαμπροτάτων μέχρι τοῦδε παρατηρηθεῖσων, ὅτι δὲ ἀναγκαιότατον εἶνε νὰ μελετηθῇ τὸ φαινόμενον τοῦτο κατὰ τὰ προδεχῆ ἔτη.

Η. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ἐπὶ τῆς ΦΑΥΣΤΗΣ τοῦ κ. Α. Βερναρδάκη, — φράσαι καὶ φαιδρα. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Προεξαγγέλλοντες ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν τῆς 29 αὐγούστου (τεύχος 44) τὴν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Ἀθῆναις θεάτρου Ὁμονοίας ἐπικειμένην διδασκαλίαν νέου ἔργου τοῦ ποιητοῦ τῆς Μερόπης, ἐσημειούμεθα τάδε : « Μετὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῶν θεατροφθόρων καὶ τεχνοφθόρων κωμειδουλῶν ἡ διδασκαλία τραγωδίας συντεταγμένης μάλιστα ὑπὸ καλλιτέχνου οἷος ὁ κ. Βερναρδάκης ἐστὶ γεγονός σημαντικόν, προῶρισται δ' ἴσως νὰ πατάξῃ τὰς συντελεσθείσας καὶ συντελουμένας ἐν τῷ ναφ τῆς Μελομένης ἀρχμίας ὑπὸ τῶν δίκην ἀμανιτῶν φουμένων τέως ἀγνώστων συγγραφέων». Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἀνατέλει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος τῆς πόλεως τῆς Παλλάδος καὶ ἀκτῖνας χρυσιζούσας φωτὸς ἐκπέμπει ἐγγύθεν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἀφ' οὗ τοσαῦτα αἰώνια ἀριστουργήματα προῆλθον, τὸ νέον ἔργον τοῦ νέου ἡμῶν τραγικοῦ κ. Δημ. Βερναρδάκη, ἡ Φαῦστα, ὑπόθεσιν ἔχουσα, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δῖλον, τὴν δευτέραν σύζυγον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὁ νέος τραγικός στεφανοῦται ὁμοφώνως ὑπὸ τῶν νέων Ἀθηναίων, κρύπτονται δὲ δίκην μυῶν εἰς τὰς τρώγλας αὐτῶν οἱ τέως κορδακίζοντες δραματικοὶ καὶ ὀλικὴν πάσχουσιν ἐκλειψιν οἱ ἄλλως φωτὸς ἐστερημένοι κωμειδουλολογάφοι καὶ τὸ βάσιμον καὶ ὀρθὸν τῶν ἡμετέρων προσημάνσεων ἀποδείκνυται, διότι ἡρεῖδοντο αὐταὶ ἐπὶ λόγων ἀσφαλῶν, οὓς ἡ τέχνη διὰ τῶν κρατίστων αὐτῆς ἀντιπροσώπων ἐξήνεγκεν. Ἐπετρώθη δ' οὕτω καὶ ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ ἡ ἔρπουσα τέως καὶ ἐρπετὰ ἐπιφέρουσα, ὅφεις ἀλνθὼς διλητηριώδεις, τῷ ἰφ' αὐτῶν βάλλοντας κατὰ τῆς ἠθικῆς, τῆς τέχνης καὶ τοῦ φιλοκάλου (esthétique), καὶ ἐχάρησαν πάντες χαρὰν μεγάλην καὶ ἀνέλαμψε τὸ ἑλληνικὸν θέατρον. Πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες — ἐφροντίσαμεν δὲ ἵνα πάσας σκεδόν, μικράς τε καὶ μεγάλας,

ἔχωμεν — ἐνεκωμίασαν τὸν τε συγγραφέα, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν ὑποκριναμένην τὸ πρῶταγωνιστοῦν τῆς Φαῦστας πρόσωπον ἡμετέραν συμπολιτίδα δεσποινίδα Αἰκατερίνην Βερώνη, τὰ δ' ἐγκώμια ἦσαν τοσαῦτα, ὥστε στῆλαι ὅλαι κατελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ οὐδόπως ἐπ' ἐρεπον ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου καὶ κριτικὴν αὐτοῦ μελέτην. Ἐπὶ ἡμέρας ἀνεγινώσκομεν πολλὰ, πλείστα, ἐνθουσιῶδη ἀλλ' ἀνάλυσιν οὐχ εὐρίσκομεν, ἐν ᾧ οὐχὶ ταυτὸν παρὰ τοῖς κριτικοῖς τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων συμβαίνει, οἵτινες τῇ ἐπιούσῃ, ὡς ὁ τοῦ *Figaro* κ. Fougquier καὶ ἄλλων ἢ τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ δευτέρᾳ ὡς ὁ τοῦ *Temps* πρῦτα νις τῶν κριτικῶν κ. Fr. Sarcy, τοῦ *Journal des Débats* κ. J. Lemaître καὶ ἄλλων παρέχουσιν ἀκριβεστάτας ἀναλύσεις, μνύσας πληρέστατα τοὺς ἀναγνώστας αὐτῶν εἰς τὸ νέον ἔργον, ὡσεὶ οὗτοι παρήσαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα πολλὰ καὶ κάλλιον τὰ ξένα ἔργα τῶν ἡμετέρων γινώσκουμεν. Ἡ κριτικὴ παρ' ἡμῖν χρῆζει πολλῶν ἔτι ὥπως ἀποδεχθῇ τοιαύτην περὶ ἔργων δὲ οἷα ἡ Φαῦστα, δὲν πρέπει αὕτη ν' ἀφίηται τῷ τυχόντι, ὅστις πολλὰκις οὔτε ν' ἀντιληφθῇ δύναται τοῦ πράγματος, περιπίπτει δὲ εἰς ἀτοπα ὡς ἐπαθέ τις ἀφελὼς γράψας ὅτι ἡγνῶει τὸν Βερναρδάκην μέχρι τῆς διδασκαλίας τῆς Φαῦστας, τὸν Βερναρδάκην τὸν τὸ ἐξηκοστὸν ἦδη ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ συμπληροῦντα, τὸν ἀνὰ σύμπαν τὸ ἑλληνικὸν γνωστὸν ἐκ πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τε καὶ πραγματειῶν, τὸν τραγικὸν τῆς Μερόπης Δοξαπατρῆ, τὸν Κυψελιδῶν, τῆς Μερόπης, τῆς Εὐφροσύνης, τὸν σοφὸν καὶ χαρίεντα σχολιαστὴν τῶν Φοινισσῶν τοῦ Εὐριπίδου. Οἱ ἐφίεμενοι τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου δέον νὰ μεριμνῶσιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἔργων, οὐ μόνον περὶ τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κριτικῆς αὐτῶν, τῆς κριτικῆς, ἥτις ἅπαντας αὐτοὺς πολλὰκις καθοδηγεῖ καὶ τὸ δημόσιον διδάσκει καὶ μορφοῖ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ τοιαύτη κριτικὴ, ἐξασκουμένη ὅσον οἶόν τε ὑπὸ εἰδικῶν πρὸς τοῦτο, δύναται τῇ ἐπιούσῃ τῆς παραστάσεως νὰ ἐξενέγκῃ τὴν ἐαυτῆς γνώμην, μὴ παρασυρομένη ποδῶς ἐκ τῶν στιγμαίων ἐντυπώσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ὁρισμένων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν σκηματίζουσα αὐτήν. Ἐξ ὧν ἐγράφησαν περὶ τῆς Φαῦστας τοῦ ἐκ τῆς νήσου τῆς Σαπφούς τραγικοῦ, σημειούμεθα τὰ ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Σπ. Παγανέλη ἐν τῷ Ἀστει τῆς 30 Σεπτεμβρίου, δι' ὧν διαγράφει οὗτος τοὺς χαρακτῆρας τῶν κυριωτάτων προσώπων καὶ καταδεικνύει τὴν ἐξόχως ἐπιτυχὴν ὑπόκρισιν τῆς δεσποινίδος Αἰκ. Βερώνη, τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῆς Ἑστίας (10 ὁκτωβρ.) ἐκτιθέντα καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγωδίας καὶ δογματίζοντα αὐθις περὶ γλώσσης τὰ ἀεῖποτε προσφιλῆ αὐτῷ καὶ πολλὰκις ἐπαναληφθέντα καὶ μὴ εἰσακουσθέντα ἢ ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ τε καὶ τῷ φιλιτάτῳ κ. Ἰωάννῃ Ψυχᾷ, καὶ τέλος ἡ πλήρης ἀνάλυσις τῆς Φαῦστας, ἡ δημοσιευομένη ἦδη ἐν τῷ Νεολόγῳ, ἡ μόνη ἐνέχουσα καὶ ἀποσπάσματα τοῦ δράματος, ἥτις ἀπαλλάσσει ἡμᾶς πάσης ἀναλύσεως.

Ἡ Φαῦστα οὐχὶ τὸ πρῶτον παρ' ἡμῖν δραματοποιεῖται, πρὸ τεσσάρων καὶ εἰκοσίν ἔτων, ἥτοι κατὰ

1. Γνωστὸν ὅτι διὰ μὲν τοῦ a παρίσταται συμβολικῶς ἡ ὀρθὴ ἀνάβασις διὰ δὲ τοῦ δ ἡ ἀπόκλισις τῶν ἀπτερῶν ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ ὄφρατος σημείων.